

รื่องถามรศค

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ลูกขอลูกถามคำถามสั้นๆ หนึ่งคำถามคะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกี่เคารพอย่างสูง ลูกไม่ชอบรบกวนเวลาหลวงพ่อกะ ลูกมีคำถามหนึ่งคำถามที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติคะ แต่มีความสำคัญกับลูกมากๆ การที่เราทำสมาธิอาชีวะเป็นการหลงหาเงินหาทองใหม่คะ (มันผิดใหม่คะ แสดงว่าเรายังโลกอยู่ใช้ใหม่คะ) กราบขอบพระคุณหลวงพ่อก

ตอบ : เขาถามมาเนาะ เมื่อก่อนเขาถามมา ใ้อโฮ! ๓ - ๔ หน้า สองคราวสามคราวเลย เราบอกมันเยอะไป อ่านไม่ไหว นี่ถามมาคำถามเดียวเลย แต่ดี เขาบอกว่า “การทำสมาธิอาชีวะเป็นการหลงหาเงินหาทอง หลงหาโลกใหม่ แล้วมันเป็นความโลภหรือไม่”

ถ้าเวลาเราคิด จิตใจคนต้องมีจุดยืนชนิดหนึ่ง เป็นพุทธมามกะ เป็นพุทธมามกะเขาเป็นชาวพุทธไง เขาถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง เวลาเขาจะไปไหนเขาให้ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ให้เป็นหลัก แล้วเวลาออกไปเผชิญกับโลก ไปอยู่กับสังคมไหนก็แล้วแต่ให้มีจุดยืนของเรา

นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นชาวพุทธไง เราต้องประกอบอาชีพ เรามีสมาธิอาชีวะ ถ้าเป็นชาวพุทธ เรามีสมาธิอาชีวะมันไม่ใช่ความโลภหรือก ถ้าเราความโลภนะ ความโลภมันก็แสวงหาที่ไม่มีจุดยืน แสวงหาเหนื่อยทั้งวันทั้งคืน มันมีหลายๆ คนนะที่ทำสมาธิอาชีวะจนเจ็บไข้ได้ป่วย แล้วพอมาคิดได้ พอมาคิดได้เขามาใช้ชีวิตแบบพอเพียง แล้วเขามาฟื้นฟู ฟื้นฟูร่างกายของเขา แล้วเขาใช้ชีวิตสุขสมบูรณ์ของเขา

เขาบอก เมื่อก่อนนะ เขาทำหน้าที่การงาน ๒๔ ชั่วโมง ไม่เคยพักเคยผ่อน แล้วมันประสบความสำเร็จไปทุกเรื่อง ใ้อโฮ! มันชอบใจ มันทำเต็มที่เลย สุดท้ายแล้วเจ็บไข้ได้ป่วย พอ

เจ็บไข้ได้ป่วยก็จะมาคิดได้ พอคิดได้เขาก็มาทำเศรษฐกิจพอเพียง ทำเป็นสวนหย่อมเป็นอะไรนี่ พออยู่ได้ แล้วเขาก็อยู่ของเขาอย่างนั้น เขาบอก เขามีความสุขของเขาไปอีกอย่างหนึ่ง อันนี้แบบคนที่เขาได้คิดไว้

แต่ของเรา “เราทำสัมมาอาชีวะมันเป็นความโลกหรือไม่”

เราต้องมีอาชีพ เราไม่มีความโลก เราทำตามเนื้อผ้า เราทำสิ่งใดเราทำตามเนื้อผ้าของเรา แล้วตอนนี้ทางสังคมโลกเขาจะมีแบบว่าธุรกิจชุมชน ที่นี้เมื่อก่อนเป็นสหกรณ์ แต่ว่าสหกรณ์มันก็เป็นสหกรณ์มันก็เป็นกลุ่มเล็กๆ สหกรณ์ต้องเป็นสมาชิก ตอนนี้ทางยุโรปเขากำลังมาแรงนะ เป็นธุรกิจชุมชน ธุรกิจชุมชนคือทำให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีส่วนร่วมด้วยกัน แล้วเขาทำพออยู่ได้ แล้วเป็นของเขา เป็นธุรกิจชุมชน

อันนั้นมันเป็นเพื่อมวลชน เพราะมวลชนเขาทำธุรกิจของเขาเองไม่ได้ เขาทำสิ่งใดไม่ได้ เขาเป็นสมาชิก เพราะเขาก็อยู่ของเขาได้ไง

นี่พูดถึงว่า ตอนนี้เขากำลังคิดให้ประชาชนมีความเสมอภาค ให้ทุกคนมีอาชีพ เขายังต้องมีอาชีพเลย ถ้าไม่มีอาชีพเราก็เป็นคน คนไร้บ้าน ไปอยู่ตามถนนสิ เราต้องมีอาชีพของเรา เห็นไหม ถ้าเรามีอาชีพของเรา เราทำโดยสัมมาอาชีวะ เราทำความถูกต้องดีงาม มันจะหลงไหม

เขาว่า “เป็นการหลงไหม เป็นความโลกไหม”

เราหาของเรา เราทำของเราตามเนื้อผ้า สู้ตายแล้ว เห็นไหม พอชราภาพ พอเราแก่เฒ่าหรือว่าเราพอยืนตัวอยู่ได้ เราให้ธุรกิจมันหมุนไปเอง ธุรกิจมันหมุนไปเอง เห็นไหม เขาเรียกว่าให้เงินทำงาน ทางโลกเขาบอกให้เงินทำงาน ไม่ใช่เราทำงานเป็นทาสของเงิน ให้เงินทำงาน เพราะเราทำของเรามันอยู่ตัวได้แล้ว เราก็หาโอกาสมาประพฤติปฏิบัติ

แต่มันก็เป็นวาสนาของคนนะ เพราะตอนนี้พระออกไปเผยแผ่ เผยแผ่ธรรม เผยแผ่ทางยุโรป แล้วเวลาไปประพฤติปฏิบัติกันมันมีช่องทางใหม่ มันเผยแผ่ไปมันก็ได้เป็นวัฒนธรรม ไปสร้างวัดสร้างวา ไปชักนำให้เขานับถือพระพุทธศาสนา แต่ถ้าเอาจริงเอาจังขึ้นมามันไม่มีหลักมี

เกณฑ์ ฉะนั้น ถ้าไม่มีหลักมีเกณฑ์เขาต้องแสวงหาของเขา แสวงหาของเขา ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติตอนนั้นไป

ถ้าเราว่า “เราทำสมาธิมาอาชีวะจะเป็นการหลงหรือไม่”

มันไม่ใช่เป็นการหลง แต่ถ้าคนเราถ้าจิตใจมันวอกแวกวอแว พอทำธุรกิจ เวลาเราทำธุรกิจของเรา เราก็ละล้าละลัง ละล้าละลัง จะไปหน้าก็ไม่ไป จะถอยหลังก็ไม่ไป ทำสิ่งใดก็ทำให้มันจริงมันจัง จิตใจให้มันมีหลักมีเกณฑ์ ทำให้มันจริงมันจัง เราทำถูกต้องตามศีลธรรม เราไม่ได้คิดไม่ได้โกงใคร เราทำของเราด้วยความซื่อสัตย์บริสุทธิ์ เราทำของเรานะ

ในทางการค้า เพียงแต่ว่าเวลาเราอยู่ในวงการธุรกิจมันก็ต้องมีลูกค้า มีการเจรจาธุรกิจกัน การเจรจาเราต้องทันคน คำว่า “เราทันคน” เราไม่ให้คนเขามาปอกลอก เราไม่ใช่ที่เราไปโกงเขาหรือ เออ! มีเมตตามาก ใครมาโกหกอะไรก็ให้เขาหมดเลย ใครมาทำอะไรก็ยอมเขาหมดเลย มันก็หมดตัว ธุรกิจเรามันก็ไม่รอดหรอก

คนที่เขาฉลาด ๑. เรามีศีลมีธรรม แล้วเรามีสติปัญญาด้วย ถ้าใครจะมาปอกมาลอก ใครจะมาคดมาโกง เรารู้เท่าทันเขา ใสนี้ไม่ใช่กิเลสหรือ ใสนี้คือปัญญาของเรา แต่เราเองต่างหากที่ไม่ใช่ไปคดไปโกงใคร เราไม่ใช่ไปทำลายใคร ไม่ใช่ ไม่ใช่ ถ้าเราไม่ใช่อย่างนั้นบ๊ิบ เราอยู่ของเราสบาย ถ้าจิตของเรามันมั่นคง

ใสนี้ไม่ได้แล้ว ใสนี้ไม่ได้ ใสนี้ก็ไม่ได้ ทำอะไรก็ไม่ได้ ไม่ได้สักอย่างหนึ่ง แต่จะทำ ใสนี้ไม่ทำก็ไม่ได้ ไม่ทำเราก็อยู่ไม่ได้ ใสนี้จะไม่ทำหรือมันก็เป็นไปไม่ได้ ใสนี้จะทำหรือก็ละล้าละลังกัน

ให้มันมั่นคง เรามีศีลมีธรรม จบ เราเป็นคนดี เราเป็นคนดีนะ เรามีจุดยืนของเรา เราเป็นชาวพุทธ เรามีศีลมีธรรมของเรา เราทำของเรา เพราะเราเกิดมา แล้วเราทำของเราด้วยความมูมานะ ด้วยความขยันหมั่นเพียร ทำงานเหนื่อยไหม เหนื่อย เวลาทำงานเสร็จแล้วเหนื่อย จะให้ไปภาวนาก็ไม่ไหวแล้ว ทีนี้แล้วทำงานเหนื่อยไหม เหนื่อย แต่เราทำสมาธิมาอาชีวะ ทำแล้วถ้ามันมีความอบอุ่นนะ ไม่เหนื่อย ทำแล้วมันทำของมันอยู่ได้ พอของเราอยู่ได้ เราทำของเรา เอางานแบบว่า คนเราถ้าไม่ทำงาน สมอมันก็ฝ่อ ร่างกายมันก็ทรุดโทรม

ถ้าเราทำของเราแล้วนะ คุณสิ พระเราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาตลอดชีวิต ตลอดชีวิตร่างกายมันได้แข็งแรง นี้ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ท่านทำของท่าน ท่านจะบริหารร่างกายของท่าน แล้วยังจิตใจ จิตใจ คุณสิ วิหารธรรม ตรีกในธรรม

หลวงตาท่านพูด “เวลาท่านเดินจงกรม กิ่งของตน ต้นใหญ่ก็คือหัวใจ กิ่งก้านสาขามันจับมาพิจารณา พิจารณาแล้ว พิจารณา นั่นนะวิหารธรรม พิจารณา แล้วมันปล่อยหมด มันสบายของมันอยู่อย่างนั้น เขาต้องมีการเคลื่อนไหวทั้งนั้น”

แต่นี้ของเรานี้ก็เหมือนกัน “เราจะเป็นการหลงใหม่ จะเป็นอะไรใหม่”

ไม่หลง แต่เพียงแต่ว่าต้องมีจุดยืน ให้มีจุดยืน จุดยืนของคนมันมันคงมันไม่ละล้าละลัง ไม่คิดร้อยแปด นี่พูดถึงว่าคนเราเกิดมาต้องมีสัมมาอาชีวะทั้งนั้น เวลาเลี้ยงชีพชอบ ความชอบธรรม เลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพทางโลก

แต่เวลาปฏิบัติแล้วเลี้ยงชีพในหัวใจ ถ้ามันวิปัสสนา วิปัสสนาคือเลี้ยงชีพ นั่นนะเวลามรรคมันหมუნ นั่นนะเลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพจนหลุดพ้นจากกิเลสไปเลย นี่เลี้ยงชีพชอบ ความเพียรชอบใจ ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ มรรค ๘ ความเพียรชอบ สติชอบ ปัญญาชอบ ความระลึกชอบ ถ้าเรามีความชอบธรรม ถูกต้องหมด

ฉะนั้น ให้มีจุดยืน อย่าวิตกกังวลเกินไป วิตกกังวลก็เป็นนิรวณธรรม จับอะไรไม่ได้สักอย่าง จับจด จับอะไรก็ได้เรื่องสักอย่างหนึ่ง ไม่ต้องจับจด ทำให้จริงจัง ทำงานก็ทำงานให้จริงจัง ทำสัมมาอาชีวะก็ทำสัมมาอาชีวะ หน้าที่การงานทำให้จริงจัง **คนจริง เห็นใหม่ คนจริง ทำงานก็จริง เวลาปฏิบัติก็จริง** คนใดเลมาปฏิบัติก็โลเล ทำอะไรมันโลเลไปหมด เอาให้มันจริงให้มันจัง ทำจริงจังไป ไม่ใช่ความโลภ มันเป็นมรรค

ความโลภคือมันไม่มีที่มาที่ไป แล้วจะฝัน ใ้พวกโลกฝันหวานเลย แต่ฝันหวานก็ ๑๘ มงกุฎอีก มันวางแผนมันคุยกัน อู้ฮู! มาเป็นทีมนะ คนแรกเข้ามาถามตลกทงก่อน อีกคนเข้ามาอู๋ฮู! ทงจริง อีกคนเข้ามา โอ้ย! ฉันกำลังมีความจำเป็นเลย ฉันจะมาขอแลก เป็นทีม เวลาไปเจออย่างนั้น ใช้นั้นก็จินตนาการกันเกินไป

ของเราไม่ทำอย่างนั้น เอาจริงเอาจังของเรา แล้วทำเพื่อประโยชน์กับเรา นี่พูดถึงว่า คำถามสั้นๆ คำถามเดียวเนาะ ทำสัมมาอาชีวะ ทำหน้าที่การงานของเรา เราอยู่กับโลก เราก็มี วัฒนธรรมของเรานี้ก็อยู่ได้แล้ว แล้วถ้าจะภาวนาเอาจริงเอาจังก็อีกเรื่องหนึ่ง ถึงเวลาแล้วถ้ามัน อยู่ได้แล้ว อะไรได้ เราจะเอาจริงเอาจังนั้นอีกเรื่องหนึ่งเลย นั้นมันเป็นขั้นเป็นตอน จบ

ถาม : เรื่อง “เรียนถามท่านอาจารย์สงบ”

กราบเรียนถามท่านอาจารย์ อยากเรียนถามว่าผมเข้าใจสิ่งนี้ถูกต้องหรือไม่ครับ

๑. การตัดสังโยชน์ได้ครั้งแรกคือมรรค ซึ่งเราจะเห็นรูปและนามแยกจากกัน และเห็น ความเป็นจริงตามไตรลักษณ์ว่าเป็นอนัตตา เช่น กายร้อน ร้อนที่กาย ใจไม่ร้อน เหนื่อยกายคือ กายเหนื่อย ใจไม่เหนื่อย อารมณ์ร้อน ร้อนที่อารมณ์ ใจไม่ร้อนตามอารมณ์ เป็นต้น

๒. เมื่อเกิดมรรคแล้ว คือเกิดปัญญาในปัจจุบัน หรือภาวนามยปัญญา เป็นปัญญา ระดับโลกุตตระ ถ้าเป็นโสดาปัตติมรรคก็เป็นโลกุตตระแบบหยาบคือเกิดปัญญาก็คือการล้าง ความเห็นผิดตามระดับสังโยชน์ที่เราเห็น หรือก็คือการล้างอวิชชาในเบื้องต้น ก็เป็นอวิชชาอย่าง หยาบ

๓. เมื่อเราดำเนินมรรคไปเรื่อยๆ ความเห็นผิดจะน้อยลง น้อยลงจนขาดหมดจนหมดสิ้น เช่นนี้เรียกว่าสังโยชน์นั้นๆ ขาดแล้ว หรือขาดหมดจนครบตามที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ คืออริ ยผลตามบุคคล ๔ คู่ไข่มุขครับ

๔. ยกตัวอย่างสังโยชน์สักข้อ เช่น ไม่ลูบคลำในศีล เราจะรู้ได้อย่างไรเรียกว่าลูบคลำ หรือไม่ลูบคลำ เช่น เห็นผู้หญิงสวย รู้สึกสวย น่ารัก และติดตา อยากมองต่อ เกิดกามราคะ แต่ มิได้มีเจตนาร้ายใดๆ (นอกจากความเห็นแก่ตัวที่อยากเสวยอารมณ์กามราคะ) นี่คือการล้างข้อ ๓ บกพร่องใหม่ครับ และถ้ามีภพขาดหน้า แล้วเราเสวยอารมณ์โกรธ แต่ไม่ได้อยากเอาคืน นี่คือการ ล้างข้อ ๑ บกพร่องใหม่ครับ

๕. ขอความเมตตาท่านอาจารย์ขยายความสังโยชน์ ๓ ให้ละเอียด ดังตัวอย่าง เช่น ข้อ ๔. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถแยกแยะถึงความเป็นโสดาปัตติผลออกจากโสดาปัตติมรรคครับ
ขอพระคุณอย่างสูง

ตอบ : อันนี้เขาพูดเนาะ อันนี้คือฟังมาก ฟังมากก็จินตนาการมาก พอจินตนาการมากที่นี้ก็เอาความจริงมาก เอาความจริงมาก เอาความจริงมันก็เลยไม่มีเลย มันเป็นจินตนาการทั้งนั้น

คำว่า “จินตนาการ” นะ เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเขาศึกษานักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก เวลาเขาศึกษานักธรรม แล้วศึกษาบาลีขึ้นมา เขาก็ศึกษาแล้วเขาก็รู้ธรรมทั้งนั้น รู้ธรรมขึ้นมาแล้วก็จัดว่ามีความรู้ มีความรู้มีการศึกษา “ไฉนพวกพระปฏิบัติ เห็นไหม วันๆ นั่งหลับหูหลับตา มันจะรู้อะไรไป”

สุดท้ายแล้วเรามีการศึกษา พอมีการศึกษามาแล้ว เวลาการศึกษาโดยความเป็นจริง การศึกษาเราไม่ได้คัดค้าน การศึกษานี้เป็นภาคปริยัติ แต่การศึกษาในภาคปริยัติศึกษาทฤษฎี ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า **ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมดก็ชี้เข้ามาที่หัวใจทั้งนั้น ชี้เข้ามาที่หัวใจนั้นคือภาคปฏิบัติ เพราะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้ศึกษา ศึกษาเป็นแนวทาง แล้วศึกษาแล้วให้ปฏิบัติ**

แต่ความจริงแล้วเดี๋ยวนี้มีการศึกษา พอศึกษามา พอเรียนจบมาแล้ว ได้ใบประกาศมาแล้ว ถ้าได้เปรียญ ๓ ประโยคก็จะได้พัด ได้พัดยศ ได้พัด ได้ ๔ ประโยค ๕ ประโยค ๖ ประโยค ๗ ประโยค ๘ ประโยค พอจบ จบแล้ว เวลาในวงการศึกษานะ พอศึกษามาจบแล้วเขาให้ทำอะไรต่อ เขาก็เลยเดี๋ยวนี้ในทางมหามกุฏ มหาคูหาญ เขาจะให้มาเป็นวิปัสสนาจารย์ คือให้มาปฏิบัติให้ มาปฏิบัติแล้วผู้ที่ศึกษาจบแล้ว จบวิปัสสนาจารย์แล้ว ก็ให้ไปเผยแผ่ธรรมะ

เวลาศึกษา ศึกษาจนจบ ๘ ประโยค เวลามาศึกษาวิปัสสนาจารย์ก็ศึกษาวิปัสสนาจารย์ ศึกษาโดยทางทฤษฎี ศึกษาทฤษฎีก็ไปนั่งสมาธิกัน ๑๐ ชั่วโมง ๑๐๐ ชั่วโมง พอครบชั่วโมงแล้วมันก็จะมาเป็นวิปัสสนาจารย์ แล้ววิปัสสนาจารย์เราทำสิ่งใดไป พอทำสิ่งใดไปนั่นก็เป็นเรื่องในทางศึกษา ศึกษาที่ศึกษาให้มาปฏิบัติ

นี่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษามาให้ปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพาปฏิบัติมา เวลาพาปฏิบัติมา ปฏิบัติแล้ว ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติของท่านมา ท่านมีความจริงของท่านในใจ คุณสิ เวลามหาปิ่น ๕ ประโยคมัน มหาปิ่นเป็น

น้องชายของหลวงปู่สิงห์ เวลาศึกษามาได้ & ประโยค แล้วมีข่าวว่าจะสึก หลวงปู่สิงห์ท่านก็เลยไปชักชวนมา ชักชวนมาหาหลวงปู่มัน

ท่านศึกษามา & ประโยคนะ เวลาศึกษามาอยู่กับหลวงปู่มัน จะให้หลวงปู่มันพยายามแก้ เพราะจะสึก จะสึก อยากสึก หลวงปู่มันให้ประพฤติปฏิบัติไป พอปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านเล่าต่อๆ กันมา เวลาปฏิบัติไปแล้ว โอ้โฮ! ความรู้มาก & ประโยค พระในเมืองหลวง “**อู้! หลวงปู่มันอยู่ป่าอยู่เขา อยู่กับต้นไม้มาตลอด มันจะมีความรู้อะไร**” เวลาคิด คิดอย่างนั้นนะ

หลวงปู่มันไปเลย “**อู้ & ประโยคมันจะสึกอยู่เดี๋ยวนี้ มันยังไม่รู้ว่ามันจะสึกเลย มันจะเอาความรู้อะไรของมันมา**” ความรู้ศึกษามากก็ศึกษามาไง เวลาหลวงปู่มันสับเอาไขกเอา จนสุดท้ายแล้วยอมลง พอยอมลงมันถึงได้เปิดใจ เปิดใจมันถึงได้มีการประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ถ้าประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง พุทโธก็พุทโธจริงๆ เวลาปัญญาอบรมสมาธิก็ปัญญาอบรมสมาธิจริงๆ เวลาถ้ามันเกิดมรรคเกิดผล มันก็เกิดมรรคผลจริงๆ เกิดในใจไง มันไม่ใช่เกิดจากการศึกษา

นี่ก็เหมือนกัน คำถามทั้งหมด คำถามทั้งหมดสังโยชน์ข้อ ๑. ข้อ ๒. ข้อ ๓. ข้อ ๔. สังโยชน์ เห็นไหม มรรคหยาบ มรรคละเอียด โลกุตตรธรรม รู้ไปหมดเลย จำขึ้นปากใช้หอบไปพูดเพราะอะไร เพราะถ้าพูดถึงกรณีก็ตามมา คือเราพูดเป็นแนวทางไว้เท่านั้น ถ้าแนวทางเราพูดแบบพระปฏิบัติไป แล้วเราพูดแบบพระปฏิบัติ แล้วพระปฏิบัติ เห็นไหม

ดูสิ เวลาเศรษฐีโลก สิ้นปีเขาจะบอกเลย เศรษฐีอันดับหนึ่งของโลก อันดับสองของโลก อันดับสามของโลก แล้วบางที่อันดับสองก็เลื่อนไปอันดับหนึ่ง อันดับหนึ่งเลื่อนไปอันดับสอง นั่นคืออะไร นั่นคือเศรษฐีโลก เศรษฐีโลกเขาวิเคราะห์จากทรัพย์สิน ทรัพย์สินของเศรษฐีเขามีบริษัท เขามีทรัพย์สินของเขา เขาวิเคราะห์ว่าใครมีตัวเลขมากกว่า เขาก็ได้เป็นเศรษฐีโลก

นี่ก็เหมือนกัน “สังโยชน์ข้อที่ ๑. ข้อที่ ๒. ข้อที่ ๓. ข้อที่ ๔. ข้อที่ ๕. สังโยชน์ สังโยชน์ๆ”

เราบอกว่า ให้พูดความจริงๆ มา มันก็เหมือนเศรษฐีโลก เศรษฐีโลก เห็นไหม ทุกคนก็อยากจะเป็นเศรษฐี ทุกคนก็อยากจะมีธุรกิจของตน ทุกคนก็อยากจะมีทรัพย์สินสมบัติของตน แล้วเวลาทำจริงๆ ขึ้นมามันมีเหลือมากี่คนละ เศรษฐีโลก เศรษฐีโลกมันมีเหลือมากี่คน นี่ก็

เหมือนกัน สังโยชน์ สังโยชน์ สังโยชน์ที่เราพูด เราพูดเพราะดักหน้า ดักหน้า เมื่อก่อนฉันก็ได้ ไสดาบัน นี่ก็ได้ ไสดาบัน ได้มรรคได้ผล อู้ฮู! มันรำลือ

เวลาในพระพุทธศาสนา ครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม หลวงตาท่านพูดประจำ **ในวงกรรมฐานของเรา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมีมรรคมีผล มันก็มีมรรคมีผลจากผู้ที่ปฏิบัติ** เวลาสมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เทศนาว่าการพระอรหันต์เต็มไปหมดเลย มีแต่มีมรรคมีผล หัวใจทุกดวงใจที่ปฏิบัติแล้วมีคุณธรรม ถ้ามีคุณธรรมเขาอ่อนน้อมถ่อมตน

คุณดู พระอัสสชิ พระสารีบุตรเห็นความสงบระงับอันนั้น ตามไป ตามไป “เราเป็นผู้บวชใหม่ เราเพิ่งบวช” พระอรหันต์นะนะ ฉะนั้น “ถ้าผู้บวชใหม่ก็ให้แสดงธรรมเถิด ถ้ามีสิ่งใดแล้วข้าพเจ้าจะใช้ปัญญาไตร่ตรองของข้าพเจ้าเอง” นี่ไง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้กำจัดที่เหตุนั้น เขาใช้ปัญญาของเขาไตร่ตรองของเขา เขาเป็นพระโสดาบันเลย ถ้าคนเขามีความจริงใจในหัวใจ เขามีของเขาไปตามความเป็นจริง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า “สังโยชน์ ที่เขาพูดกันโสดาบันๆ”

โสดาบันมันโสดาบันตรงไหน อะไรเป็นโสดาบัน คิดกันเอง เออเอง เคลมกันไปเองว่า โสดาบันๆ มันเป็นจินตนาการไปทั้งนั้น เราถึงบอกว่า ถ้าพระโสดาบันต้องตัดสังโยชน์ ๓ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส เราพูดถึงสังโยชน์ๆ เราพูดไป ทีนี้ เห็นไหม แล้วบอกว่า สิ่งที่เขาเกิดขึ้นๆ สิ่งที่เขาเกิดขึ้นมันเป็นโลกีย์ปัญญา มันเป็นสัญญา เป็นความจำทั้งนั้น แล้วจินตนาการ

พระปฏิบัติยิ่งกว่านี้อีก พระปฏิบัติพูดออกมาเหมือนพระอรหันต์เลย ครูบาอาจารย์ท่านบอกไม่ใช่ ไม่มีอยู่ในใจหรอก เวลาพูด พูดอย่างนั้น นี่พูดอย่างนั้นบ๊ีบ ตอนนี้อย่างนี้ถ้าพูดมันก็เหมือนครูบาอาจารย์แต่ละองค์ เห็นไหม เป็นยุคเป็นคราว เวลาคราวหลวงปู่มั่นถ้าพูดเรื่องจิตก็แตกต่างกันไป นี่ก็ศึกษากันไป

เวลาหลวงตาท่านพูด เห็นไหม นั่นก็ศึกษาๆ แล้วคนมันก็เคลมกันไป พอเราตั้งประเด็นขึ้นมา มันก็เลยแบบว่า ถ้าเป็นพระโสดาบันมันก็ต้องตามข้อเท็จจริงเลย พระโสดาบันต้องตัด

สังโยชน์ ๓ ละขาด พระสัทธาคามี ปฏิษะ กามราคะอ่อนลง พระอนาคามี ปฏิษะ กามราคะขาดไป แล้วมันก็มีรูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทัจจะ อวิชชา อันนี้มันเป็นสังโยชน์เบื้องต้น

เวลาถ้าเป็นพระอรหันต์มันต้องขาดหมด แล้วขาดอย่างไร พอขาดอย่างไร ที่นี้มันก็เลยกลายเป็นประเด็นใหม่ นี่ถามมาแล้ว กลายเป็นประเด็นขึ้นมาเลยว่าสังโยชน์ สังโยชน์อย่างไร ทุกคนถามมาเยอะมาก สังโยชน์ตัวมันกลมๆ หรือตัวแบนๆ จะไปฆ่าสังโยชน์ก่อน สังโยชน์มันเป็นนามธรรม มันเป็นชื่อ แล้วตัวจริงมันอยู่ไหนล่ะ เวลากิเลส กิเลสมันอยู่ไหนล่ะ

เวลาคนเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขาทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบแล้ว ใจสงบแล้วเวลาเขาไปเห็น เขาเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เห็นกายเราเห็นกายเรา รู้ได้อย่างไรว่ากายนี้เป็นกิเลสหรือไม่เป็นกิเลสล่ะ แล้วถ้าจับได้ จับกิเลส ถ้าพิจารณาไปแล้วมันรู้ได้ คนภาวนารู้ได้ทั้งนั้น มันรู้จากการประพฤติปฏิบัติ รู้จากสติปัญญาที่มันเกิดขึ้นตามความเป็นจริงอันนั้น

ถ้ามันไม่มีมันก็เทียบเคียง พอเทียบเคียงมันก็เป็นเหมือนคำถามนี้ พอเทียบเคียงขึ้นมาแล้ว บอกมาสิว่าสังโยชน์มันเป็นอย่างไร เราเจออย่างนี้เยอะ ใส้สังโยชน์ตัวกลมๆ หรือตัวแบนๆ ใส้สังโยชน์จะจับมันฆ่า สังโยชน์มันคืออะไร

แต่เวลาพระโสดาบันเขาละสังโยชน์ ๓ ตัว เขาละได้ แล้วละได้ ใส้โฮ! อย่างว่านะ ดอกบัวบานกลางหัวใจเลย ผลัวะ! ใส้โฮ! รู้ชัดเจนของเขา แล้วรู้ชัดแล้วมันกลับซบซึ้งๆ เพราะเวลามันย้อนกลับมาการศึกษาที่เราศึกษามา อ้อ! มันเป็นอย่างนี้เอง มันเป็นอย่างนี้เอง ฟังแล้วฟังแล้วก็ไม่เข้าใจ ครูบาอาจารย์จ้ำจี้จ้ำไช จ้ำจี้จ้ำไชมันก็ยังงๆ อยู่ เวลามันผลัวะขึ้นมากลางหัวใจ แล้วมันผลัวะมันมาจากไหนล่ะ เวลาหลวงปู่มั่น เวลาหลวงตาท่านพูด “เวลาคนจะชำระล้างกิเลส เหมือนล้างกระดิกหู ภูแลบลิ้น ผลัวะเดียวนะ ช้างกระดิกหู ภูแลบลิ้นเลยล่ะ”

แต่ช้างมันเกิดมาจากไหนล่ะ ช้างกระดิกหู กว่าพ่อแม่มันจะผสมพันธุ์กัน มันอยู่ในท้อง ๒ ปี กว่ามันจะออกลูกมา กว่ามันจะกินนมแม่มันอีก ๒ ปี กว่ามันจะโตขึ้นมา กว่าเขาจะเลี้ยงมันจะโตขึ้นมา แล้วกว่าจะเลี้ยงให้มันฝึกให้มันเลี้ยงชีพได้ๆ แล้วมันจะมากกระดิกหู ช้างกระดิกหู ภูแลบลิ้น

นี่ก็เหมือนกัน เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเกือบเป็นเกือบตาย นี่ก็เหมือนกัน จะฆ่าสังโยชน์ ฆ่าสังโยชน์ สังโยชน์มันอยู่ไหน ช้างกระดิกหู งูแลบลิ้น แต่ช้างมันอยู่ไหน งูมันอยู่ไหน งูแลบลิ้นแผ่ลิ้นๆ งูมันแลบลิ้นแล้วงูมันอยู่ไหน งูมันผสมพันธุกันแล้วมันถึงมาวางไข่ วางไข่ บางประเภทมันก็กก บางประเภทมันก็ทิ้งเลย มันอยู่ที่สายพันธุ์ สายพันธุ์ของงู แล้วงูกว่ามันจะโตมา พอโตมาแล้วมันเป็นเหยื่อ เป็นเหยื่อของนักล่าอีกต่างหาก กว่ามันจะรอดพ้นมาแต่ละตัวแล้วแต่ละตัวแล้ว ดูสิ มันมาแผ่ลิ้นๆ อยู่

นี่ก็เหมือนกัน คีล สมาธิ ปัญญา การประพฤติปฏิบัติมันอยู่ไหน เขาย้อนกลับไปนั้น พูดมันตลกนะ คำถามแต่ละคำถามมันแบบว่าเด็กเล่นขายของทั้งนั้นเลย มันเด็กเล่นขายของ ไร้สาระ ถ้ามันจะเป็นปัญญาอบรมสมาธิมันก็อีกเรื่องหนึ่งนะ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ เราอยากจะประพฤติปฏิบัติ เราก็อบรมสมาธิของเรา เราก็ปฏิบัติของเราๆ นะ แล้วปฏิบัติของเราตามเนื้อผ้าความเป็นจริงของเรา

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราเวลาที่เรามาพูด เรื่องสังโยชน์ เพราะอะไร เพราะมันพูดกันไป ใ้ นุ่นได้ไ้สตาบัน ใ้สนี้ได้สทิทาคามี ใ้สนี้ได้อนาคามี ได้อะไรของมึงวะ จิตยังไม่รู้จัก สมาธิยังทำไม่ เป็น อะไรของมึงจะละกิเลส

ถ้าละกิเลสตามข้อเท็จจริง ในพระไตรปิฎกชัดเจนเลย พระโสดาบัน สังโยชน์ ๓ สทิทาคามี กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง อนาคามี กามราคะ ปฏิฆะขาดไป แล้วถ้าพระอรหันต์ สังโยชน์ ๑๐ ขาด ทำลายหมด มานะ ๙ ไม่มีเลย ไม่มีมานะ ไม่มีตัวตนทั้งสิ้น ขาดหมด นั่นนะ ของจริง แล้วของจริงขึ้นมา เพราะพูดมาเป็นบรรทัดฐานเพื่อมาตรวจสอบนักปฏิบัติด้วยกัน

ใ้สพวกนักปฏิบัติดีแต่ปาก เทียวเคลมเอามรรคผลของคนอื่นมาเป็นของตน หลอกหลวง แม้แต่ตนเอง อย่างว่าแต่หลอกหลวงชาวบ้าน เพราะการปฏิบัติ คนปฏิบัติมา ล้มลุกคลุกคลาน ทั้งนั้นนะ เวลาปฏิบัติไม่เป็นสมาธิก็รู้ว่าไม่เป็นสมาธิ ทุกข์ยากเกือบตาย

ถ้าเป็นสมาธิขึ้นมา เป็นสมาธิขึ้นมาแล้วเวลาพิจารณาไป ดูสิ มันละเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป แล้วมันหลงของมัน มันพิจารณาของมัน โดนกิเลสมันเตะมันถีบ มันล้มลุกคลุกคลาน หัวใจมันจะเป็นจะตาย มันผ่านมาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา ใ้สโ! มันทุกข์ยาก มันลำบากมาขนาดไหน คนปฏิบัติมาไม่รู้หมดละ เวลามันผิดพลาดมันก็รู้ว่ามันผิดพลาด

เวลามันตั้งตัวขึ้นมาได้ เวลาครูบาอาจารย์คอยค้ำไว้ แล้วถ้ามันถูกต้องไป ถูกต้องก็ยังไม่จบ เวลามันจบมันขาดเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป มันมหัศจรรย์ขนาดไหน นี่ไง ถ้ามันเป็นอย่างนั้นมันถึงเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงถึงเป็นบรรทัดฐานไว้ไง บรรทัดฐานไว้

ไฉนนั้นก็ไฉตานั้น ไฉนก็ไฉตานั้น ไฉตานั้นอะไรไม่รู้จักสมาธิ แล้วเวลาปฏิบัติก็ปฏิบัติตามความเป็นจริงเรียกร้องเอา ร้องหามรรค ไฉนนั้นเป็นมรรค

“ไฉนข้อที่ ๑. การตัดสังโยชน์เป็นครั้งเป็นคราว เวลานามรูปมันแยกจากกัน”

เวลามันฝัน เวลามันแยกจากกัน เวลานามรูปมันแยกจากกัน แยกจากกันอย่างไร แยกจากกันก็จินตนาการทั้งนั้น มันเอาอะไรแยกจากกัน ฉีกทิ้งซะใหม่ ขั้วรถเวลาแข่ง ฉีกกระดาศเลยพืด! ขาด มันเป็นสังโยชน์หรือ นามรูปอะไรของเอ็ง

นามรูปก็ส่วนนามรูป นามรูปเป็นความคิด จินตนาการ ไร้สาระ เพราะทำความสงบของใจยังไม่ได้ เขาบอกว่า “เวลาการตัดสังโยชน์ครั้งแรก” ตัดสังโยชน์ ตัดสังโยชน์อะไร ตัดสังโยชน์ที่ไหน นามรูปมันเกี่ยวอะไรกับสังโยชน์ ไม่เกี่ยวอะไรกันเลย

เขาก็พูดของเขาไป “มันร้อนกาย กายไม่ร้อน พอมันแยกจากกันมันเป็นไตรลักษณ์ มันเป็นไตรลักษณ์” ดูหนังจบก็เป็นไตรลักษณ์ ตุ่มน้ำเดือดก็เป็นไตรลักษณ์ น้ำเดือดเป็นไตรลักษณ์เลย กินข้าวเสร็จก็เป็นไตรลักษณ์ เก็บล้าง เช็ดโต๊ะก็เป็นไตรลักษณ์ อ้าว! จัดโต๊ะ กินข้าว เก็บล้าง เป็นไตรลักษณ์

อ้าว! มันก็ของมันนะ เพราะมันความคิดจินตนาการ ทุกคนทำได้ทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะเราศึกษาซะใหม่ เพราะฟังจับหลัก จับหลักว่ามันต้องเป็นสังโยชน์ ต้องเป็นไตรลักษณ์ ต้องเป็นอนัตตา เป็นอนัตตาให้มันเห็นจริงเถอะ ไฉนมันเรื่องไร้สาระมาก เพราะอย่างน้อยต้องทำให้จิตสงบก่อน จิตสงบแล้วมันจับกาย เวทนา จิต ธรรมได้อย่างไร แล้วเวลาจิต ธรรมพิจารณาแล้วมันปล่อยวางอย่างไร แล้วมันปล่อยวาง ถ้าเป็นชิปปาภิญญามันขาด รู้แจ้งหมด ถ้ารู้แจ้งหมดก็จบไป

ไฉนที่ว่า “พอมันเป็นไตรลักษณ์ กายร้อน ร้อนที่กาย ใจไม่ร้อน ใจกายเหนื่อย ไม่เหนื่อยกาย”

เออ! ถ้าจะพิจารณาก็พิจารณาไป ถ้าภาวนาก็ภาวนาไป ถ้าคนจะฝึกหัดภาวนาก็ฝึกหัดภาวนาไป แล้วถ้าทำก็ทำด้วยความจริงจัง ทำไป แต่ไอ้ที่พอมมีปัญหาขึ้นมาถาม เรียกร้องหามรรค มันจะเป็นมรรค ดุสิต มันเป็นมรรค ที่ว่าข้อที่ ๒. เมื่อมันเกิดมรรคแล้ว

ไอ้โฮ! เรียกร้องมันเป็นมรรคนะ แล้วถ้ามันเกิดมรรคแล้ว เกิดมรรคแล้วเป็นพระอรหันต์ ไซ้ใหม่ มันเกิดมรรคแล้วไง เมื่อมันเกิดมรรคแล้วคือเกิดปัญญา ในปัจจุบันนี้หรือ ภาวนามยปัญญา เป็นปัญญาโลกุตระด้วยนะ ต้องบังคับเลยว่าปัญญาอย่างนี้เป็นโลกุตระ ถ้าปัญญาคนอื่นเป็นโลกียะ แต่ของฉันเป็นโลกุตระ ถ้าเป็นโลกุตระมันก็เป็นไสตปัติมรรค มันเป็นโลกุตระนี่หยาบๆ

นี่พูดไปก็ยังไม่หาย ไป พูดไปก็ยังเขิน จะว่าเป็นความจริง เดี่ยวหลวงพ่อดับเอา ก็เลยบอก ว่า “มันเป็นโลกุตระหยาบๆ พอมันเกิดปัญญาแล้วมันล้างความผิดตามระดับของสังโยชน์”

ไอ้โฮ! ระดับสังโยชน์คือระดับน้ำนะ เวลากระดับน้ำ น้ำมันขึ้น สังโยชน์ก็ขึ้น น้ำลง สังโยชน์มันก็ลง ตอนยิงหน้าแล้ง ถนนทรุดหมดเลย สังโยชน์มันมุดดินไปเลย สังโยชน์ตอนนี้อยู่ใต้ลาคลองงุ่นงะ เพราะวาระดับน้ำมันต่ำ มันล้างอวิชชา ไอ้ที่ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นความจริงนะ ไอ้ที่เราเห็นแล้วมันเป็นปริยัติ เป็นความจำ มันเทียบเคียงเท่านั้น แล้วถ้าเทียบเคียงอย่างนี้นะ เดี่ยวตายเลย ตายเลยเพราะมันจินตนาการไปเลย จินตนาการไปทั่ว

ฉะนั้น เวลาเกิดมรรค เวลาเราพูดว่าสังโยชน์ เวลาพูด ครูบาอาจารย์ท่านเป็นหลักเป็นเกณฑ์ เป็นหลักเป็นเกณฑ์เวลาเขาคุยกัน คุยกันโดยภาคปฏิบัติ **ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ** มันเป็นมงคลชีวิตนะ ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง มันเป็นมงคลชีวิตเลย แล้วเรามีโอกาสได้สอบถาม ได้คุยกับท่าน เป็นประโยชน์มาก

แต่ไอ้เวลาเราไปแล้ว เราฟังไปแล้ว ฟังแล้ววางไว้สิ เราพูดบอก **ครูบาอาจารย์ที่เทศน์ว่าการ เราฟังเป็นคตินิธรรมแล้ววางไว้ เราต้องประพฤติปฏิบัติเอง เห็นไหม**

เศรษฐกิจโลก ดุสิต บิลเกตส์ แล้วก็เฟซบุ๊กอะไร มันลาออกจากการศึกษาเลย เวลาคิดเขาใช้สมองเขาคิดถึงเทคโนโลยี พอมันเป็นไปได้ออกเลย แล้วเขามาประกอบธุรกิจของเขา เริ่มจากโรงรถทั้งนั้น เริ่มจากโรงรถ เริ่มจากกระท่อมห้อมห่อ ทำประกอบของเขาขึ้นมา เขามีสติมีปัญญา เขามีประสบการณ์ของเขา แล้วความคิดของเขามันถ่ายทอดมาแล้วมันใช้ประโยชน์ได้

จริงใจ พอมันใช้ประโยชน์ได้จริง มันเป็นเรื่องที่ชาวโลกได้อาศัย ได้อาศัยสิ่งนั้นมาเป็นเรื่อง คุณภาพชีวิตต่างๆ เพื่อความสะดวกสบาย ต้องจ่ายเงินจ่ายทองเขา เขาคิดของเขาได้

นี่ก็เหมือนกัน มันเป็นเรื่องไม่เป็นเรื่อง เราจะรื่องหาเลยนะ รื่องหามรรคหาผลเลย แล้ว พอมันเป็นขึ้นมาเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงอย่างนี้เลย มันเป็นเรื่องหนึ่ง ถ้ามรรคมันเกิดแล้ว ว่า อย่างนั้นเลยนะ ถ้ามรรคมันเกิดแล้ว มรรคมันจะเกิดหรือไม่เกิด ความคิดหรือการกระทำของเราทำไป ถ้ามันเป็นความจริง จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ อริยสัจเป็นความจริงทั้งนั้น

ไฉนนี่เป็นมรรคเกิด ทำความสงบของใจเข้ามา มันมีคนมาถามปัญหาเหมือนกัน ว่าเขา ทำแล้วมันไปไม่รอด จบ วางเลย แล้วกลับมาพุทโธ ถ้าลองตามมันไปอยู่ ไม่มีทาง ให้กลับมา ฟุ้งฟูใจของตน ให้ใจของตนมีกำลังก่อน ใจมีกำลังแล้วค่อยออกไปทำ ถ้าไปทำแล้วมันจะเป็นไปได้ ถ้ามันเป็นไปไม่ได้มันก็เป็นอย่างนี้

“๓. เมื่อดำเนินมรรคไปเรื่อยๆ แล้ว ความเห็นผิดจะน้อยลง น้อยลงจนขาดหมดจด เช่นนี้เรียกว่าสังโยชน์ขาด พอขาดหมดจดแล้ว เห็นใหม่ มันก็ครบตามที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้” นี่เขาวานะ “มันก็เป็นอริยผล”

โฮ! ไฉนนี่ต้องไปสวนจตุจักร ถ้าผลก็ดูสิมันมีมะม่วง มีฝรั่ง มีมังคุด มีทุเรียน ถ้าผลก็คือ ผลไม้ ผลไม้เยอะแยะไปหมด ในตลาดเยอะแยะไปหมดเลย พอมันเป็นมรรคแล้ว ที่นี้เขาบอกว่า “พิจารณาไปเรื่อยๆ มันก็เห็นความผิด มันจะขัดเกลานำให้น้อยลง น้อยลง”

ไฉนนี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด ท่านพูดของท่าน มีหลักของท่าน เหมือนกับเศรษฐกิจโลกที่เขาทำธุรกิจแล้วเขาประสบความสำเร็จของเขา เวลาจะทำมันไม่จำเป็น มันไม่จำเป็นว่าจะต้อง อย่างนั้น มันทำ ขอให้ตั้งใจทำได้จริง ขอให้ทำได้จริงแล้วมันเป็นมรรคเป็นผลจริงๆ ถ้าเป็นมรรคเป็นผลจริงๆ ขึ้นมามันก็จะมีคุณค่าจริงๆ แล้วมีคุณค่าจริงๆ แล้ว ไฉนนี่เขียนมาข้อ ๑. ข้อ ๒. ข้อ ๓. ข้อ ๔. ไฉนนี่เป็นมรรค ที่มันผ่านมรรคแล้ว ถ้ามรรคมันจะไปเกิดอย่างนั้น ไฉนนี่ไม่ต้องพูดถึงเลย เพราะอะไร เพราะใจของเรามันเหมือนกัน

ดูสิ เวลาหลวงตาท่านไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันบอกว่า “มหา สิ่งที่เราเรียนมหาราธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอดมากนะ เรื่องมรรคเรื่องผลนี้สุดยอด มันเป็น

บัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสมมุติอันหนึ่งที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ บัญญัติให้เราสื่อสารกัน แต่ถ้ามันเป็นความจริงในใจแล้ว ใ้บัญญัติกับความรู้จักจริงมันต่างกัน ไหม”

นี่ไง ถ้าปฏิบัติไปแล้ว ถ้ามหา มหาปฏิบัติไปแล้วนะ เวลามันเป็นจริงขึ้นมาแล้ว มรรคผล มรรคผลที่เราปฏิบัติมา กับที่ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา มันจะเป็นอันเดียวกันเลย เวลาเป็นแล้วนะ อู้ฮู! มันซาบซึ้ง อู้ฮู! มันใช่เลย

ไ้เน่บอก “หลวงพ่อบิบายมา หลวงพ่อ”

เรียกร้องหามันเลยนะ เรียกร้องหามรรคเลยวามรรคมันอยู่ไหน มรรคมันมีจริงหรือเปล่า แล้วพอมรรคจริงขึ้นมา มันเหมือนพระพุทธเจ้าเลย พอมันขาดหมดจดแล้ว มันครบตามที่พระพุทธเจ้าตรัสเอาไว้เลย นั่นคืออริยผลตามบุคคล ๔ คู่ จริงหรือเปล่าครับหลวงพ่อ จริงหรือเปล่าครับ

จะให้รับรองอีกนะ มันจริงไม่จริง ไม่ต้องเรียกร้องเลย ไม่ต้องเรียกร้องหามรรคหาผล ถ้ามันเป็นมันเป็นจริงของมันขึ้นมา ถ้าเป็นจริงๆ นะ ถ้ามันไม่จริงมันก็เรียกร้องหา

“๔. ยกตัวอย่างสังโยชน์สักข้อ เช่น ลูบคลำ”

ยกตัวอย่างสังโยชน์เลยนะ สังโยชน์มันก็สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลพทปรามาส สีลพทปรามาสคือไม่ลูบคลำในศีล ถ้าไม่ลูบคลำในศีล ยกตัวอย่างสักข้อหนึ่ง คำว่า “ไม่ลูบคลำ” คือ เห็นผู้หญิงสวยก็อยากดูว่ามันสวย แต่ไม่ได้ดูด้วยราคะนะ เพียงแต่ดูด้วยความเห็นแก่ตัว อยากดูรูปสวย แต่ไม่มีราคะ อย่างนี้เป็นสังโยชน์หรือเปล่า

ไอ้โฮ! สังโยชน์มันเป็นชื่อ ตัวมันคือกิเลส ไ้เน่มองแล้วมองรูปสวยโดยเห็นแก่ตัว คือดูรูปสวยด้วยอยากดูรูปสวย ไม่มีกามราคะ

ไอ้! ที่มันเสียงดัง ที่มันฟุ้งมาอย่างนี้เพราะอะไร เพราะว่าเราพูดเรื่องมรรคเรื่องผล พูดไว้เพื่อเป็นประโยชน์ พูดไว้เพื่อกลั่นกรองคนที่ทำแล้วมันสำมะเลเทเมา แล้วมันบอกว่ามันได้มันเป็น เราถึงพูดไว้ เราพูดไว้เพื่อประโยชน์ พูดไว้เหมือนกฎหมาย บังคับคนเลว คนทำดี กฎหมาย

ไม่มีผลกับใคร กฎหมายเป็นข้อบังคับ แล้วคนไม่ได้ทำผิดไม่มีผลหรอก กฎหมายมันเขียนไว้มันก็เป็นกฎหมาย เราทำแต่ความดี กฎหมายมันจะมาบังคับใช้อะไรกับเรา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาพูดธรรมะไว้ เห็นไหม บังคับไว้แต่ใจคนหน้าด้าน ใจพวกหน้าด้าน ใจพวกหน้าด้านมันก็นั่นแหละ เราก็เลยพูดให้ชัดเจน นี่เพียงชัดเจนก็เพื่อประโยชน์ไง ที่นี้ดันกลับมาดันกลับมาว่าถ้าเป็นอย่างนี้หลวงพ่อดูต้องอธิบาย นี่ไง เวลาพูดออกไปเพื่อประโยชน์ เพื่อกลับกรองใจพวกหน้าด้าน

แต่นี้ไม่อย่างนั้นเลย “ลองยกสังโยชน์ข้อหนึ่ง”

ไอ้โฮ! มึงรู้จักมันหรือ มึงรู้จักสังโยชน์หรือ ตัวมันกลมๆ หรือแบนๆ ไอ้สังโยชน์เรื่องมองผู้หญิงเขียว มันสีลิปทตปรามาส ความไม่ลูบคลำในศีล พอคความไม่ลูบคลำในศีล มันขาดในใจ

ถ้าขาดในใจมันไม่มี มันเป็นอริศีล มันไม่ใช่ศีลที่มันขอเอาอย่างนี้ มันไม่ใช่ศีลที่มันระงับนี้ มันเป็นอริศีล มันเป็นศีลในหัวใจ ศีลโดยไม่ต้องขอ ศีลมันเป็นศีลโดยสังจะ แล้วมันจะไปรูปสวย สวยอะไรอีกล่ะ

ถ้ารูปสวยก็นี่ไง ก็รูปสวยก็บอกว่า “ทำตามทีพระพุทธเจ้าบัญญัติแล้วมันก็เลยเป็นอริยผล” อริยผลยังเอาสังโยชน์มาเป็นข้อต่อรองอีกนะ นี่พูดถึงว่า เห็นไหม ถ้ามันจะเรียกร้องเรียกร้องหามรรค เรียกร้องหามรรค มรรคมันจะเกิดขึ้นโดยข้อเท็จจริง โดยสังจะความจริง

ถ้าข้อเท็จจริง เงินนะ เงินหนึ่งบาทมีค่าเท่าหนึ่งบาท เงินสกุลใดก็ได้แล้วแต่มันมีค่าเท่ากับตัวของมัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถ้าบัญญัติแล้วมันมีค่าตามความเป็นจริงของมัน จิตนี้กลับมาจากอริยสัง ถ้าอริยสังสมบูรณ์แล้ว จิตนั้นมันจะเป็นอริยภูมิไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มันจะมีอะไรอีกล่ะ

นี่ไง นี่พูดถึงไปเรื่อย แล้วพูดถึงว่าเป็นสังโยชน์

นี่มันเป็นอารมณ์โลก มันเป็นสัญญาอารมณ์ อารมณ์โลก พูดถึงผู้หญิงสวย พูดถึงเรื่องขับรถในท้องถนน ตอนนี้มันมีข่าวใหญ่อยู่นั่นแหละ ขับรถชนเขาตาย เราจะใช้อิทธิพลเอาตัวรอดนูนนะ สังคมมันไม่ยอมรับนูน ไอ้ที่เขาบอกปาดหน้า ขับรถปาดหน้า มึงต้องไปถามพวกในไอจี

นั่นนะ ไปถามไ้พวกเขาเล่นอินเทอร์เน็ตมันยอมหรือเปล่า สงโยชนไปถามไ้พวกเขาเล่นอินเทอร์เน็ต
นั่น ไปถามนักรบอินเทอร์เน็ตซิว่าอย่างนี้ถูกไหม แล้วถามมันด้วยสงโยชนนี้ถูกหรือเปล่า

“๕. ขอความเมตตาอาจารย์ขยายความว่าสงโยชน ๓ ให้ละเอียดดังตัวอย่างข้อที่ ๔
เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถแยกแยะถึงความเป็นโศดาปัตติผลออกจากโศดาปัตติมรรคครับ”

เป็นความจริงมันเป็นความจริง มันอ้อ! ในใจ จะให้อธิบาย ที่เขียนมานี้ก็อ่านในเว็บไซต์
มานี้ ไ้ที่เขียนมา เขียนมาก็ท่องจากเว็บไซต์มาแล้วใช้ไหม แล้วเขียนมาก็ยังติดอยู่ใช้ไหม ก็ให้
อธิบายอีก อธิบายเดี่ยวเองก็จำ เขียนกลับมาใหม่ไร อธิบายไป เ็งไม่เข้าใจ เ็งก็เขียนกลับมา
อีกใช้ไหม อ้อ! ที่หลวงพ่อบอกสงโยชน ๓ โดยความละเอียดเป็นอย่างนี้ ดุสิ เรื่องผู้หญิงสวย
ก็ไม่ใช่ เรื่องขับรถปาดหน้าคนก็ไม่ใช่ ฉะนั้น จะเป็นเรื่องอย่างนี้ใช้ไหม

เป็นปัจฉัตตัง เป็นสันทิฏฐิโก คำว่า “สันทิฏฐิโก” รู้แจ้งเห็นจริงจากภายใน ถ้า
ความรู้แจ้งเห็นจริงจากภายในมันเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงอันนั้น เห็นไหม เรา
ทำของเรา

ไ้นี้ก็เหมือนกัน ดุสิ เห็นเขาร่ำรวย วิธีการ หนังสือชีวิตประวัติของเศรษฐีพิมพ์ขายทั่วโลก
แล้วคนก็ซื้ออ่านกันทั่วโลก แล้วใครบ้างที่ทำแล้วมันประสบความสำเร็จเป็นเศรษฐีโลก

นี่ก็เหมือนกัน อธิบายมรรคมาเลย ทำให้ได้ ทำให้ได้ แม้แต่เศรษฐีนะ เขาต้องหาเงินหา
ทองเขายังทำไม่ได้เลย ไ้นี้อธิบายสงโยชนมาชัดๆ เลย ไ้ที่เขียนมาจะผิด ถ้าอธิบายครั้งใหม่
มาคงจะถูก เดียวทำได้ชัดเลย แล้วมันจะได้ไหม

พระปฏิบัตินะ ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่าน
จะให้ครูบาอาจารย์เข้าป่าเข้าเขาไป แล้วให้ฝึกหัดแล้วทำขึ้นมาให้ได้ ทำให้เป็นความจริง ถ้า
เป็นความจริงขึ้นมาแล้วเป็นความจริง เป็นปัจฉัตตัง เป็นสันทิฏฐิโก นั่นคือข้อเท็จจริง นั่นคือ
เนื้อหาสาระ

พระต้องมีศีลมีธรรมเป็นสมบัติ นักปฏิบัติเรา ชาวพุทธเรา ปฏิบัติแล้วควรจะให้
มีมรรคมีผล ถ้ามีมรรคมีผลมันเป็นปัจฉัตตัง เป็นสันทิฏฐิโก มันสว่างโพลง มันรู้แจ้ง
กลางหัวใจเลย เวลากิเลสมันขาดไป เห็นไหม เหมือนตั้งแขนขาด มันรู้แจ้งเห็นจริง ชัด
จริงในหัวใจ ศาสนามันคง มันคงตรงนี้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบ

ธรรม กราบธรรมะ กราบแบบนี้ กราบธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เธอจะมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย”

ไฉนเขียนมาบังคับให้หลวงพ่อดองสังโยชน์ สังโยชน์เป็นที่พึ่งเลย แล้วถ้าหลวงพ่อดองดี เดียวจำให้แม่นเลย แล้วจะจำไปเถียงกับคนอื่น

เราเอาจริงของเรา เราปฏิบัติของเราเพื่อความจริงของเรา ถ้าเป็นความจริงของเรา ทำจิตใจให้มั่นคง มั่นคงให้มันเป็นความจริง แล้วเป็นความจริงแล้วมันเป็นความจริง ไม่ต้องร้องหา ไม่ต้องเรียกร้อง เวลาเรียกร้อง เห็นไหม ในธรรมคุณ เห็นไหม อกาลิโก ไม่มีกาล ไม่มีเวลา ร้องเรียกสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม ร้องเรียกให้คนอื่นมาดูธรรมกลางหัวใจข้า บัดนี้ มันรู้แจ้งกลางใจ บัดนี้มันสว่างโพลงกลางหัวใจ

เศรษฐีโลกเขาไปคำนวณทรัพย์สินของเขา เขาถึงเป็นเศรษฐีโลก ยังต้องให้สังคมาอมรับ ใ้ปฏิบัติเรามันสว่างโพลงกลางใจ เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตวิภูสิติโก มารตามไม่ได้ มารมองไม่เห็น คั่นคว่ำสิ่งนี้ไม่ได้ มันเป็นขึ้นมาจากเรา นี้ปฏิบัติเป็นแบบนี้ ถ้าเป็นแบบนี้ เห็นไหม ไม่ต้องเรียกร้องหาเลย ให้เขามาดูของเราอีกต่างหาก เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูหัวใจเรา เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดู

ไฉนเขียนไปถามหลวงพ่อดอง “แล้วเอาสังโยชน์ซัดๆ ด้วยนะ สังโยชน์ซัดๆ”

ฉะนั้น สิ่งที่ปฏิบัติก็ให้ปฏิบัติไป ถ้ามีความสงสัย ให้มันสงสัยตามความเป็นจริง อันนี้ปฏิบัติแล้วมันมีความรู้ความเห็นอย่างนี้ ก็ความรู้ความเห็นอย่างนี้ แล้วนี้เขาพยายามของเขา นะ แบ่งเป็นข้อๆ เลย ข้อ ๑. ข้อ ๒. ข้อ ๓. ข้อ ๔. ข้อ ๕. ถ้าอย่างนี้มันเกิดมรรค ถ้าเกิดมรรค แล้วมันสมบุรณแล้วจะเป็นบุคคล ๔ คู่ ถ้าเป็นบุคคล ๔ คู่แล้ว ถ้ายังไม่แน่ใจก็ยกสังโยชน์ขึ้นมา ข้อหนึ่ง เรื่องผู้หญิงสวยไม่สวย เรื่องปาดหน้ารถ แล้วถ้าหลวงพ่อดองไม่เห็นด้วยก็อธิบายสังโยชน์ซัดๆ มาเลยอีก ๓ ข้อ จบ